

vodnjak, 44 čevljev dolg, 20 čevljev širok in 6 čevljev globok, ki je napolnjen s frišno vodo. Morske vode mu niso mogli še preskrbeti, vendar se nadjajo, da tudi v tej vodi živ ostane. To je prvi morski som (Wall-fisch), ki je živ v London prišel.

* *Koliko se porabi tobaka v Avstriji brez Ogerskega.* Dohodki prvega letošnjega polleta v splošni prodaji po vseh deželah prevedenih domačih in inostranskih tabačnih fabrikatov in smodek znašajo 27 milijonov in 426.746 gld., dohodki iz prodaje posebnih sort 845.581 gold., skupaj 28 milijonov 272.327 gold. Ako se prišteje k temu še izkupilo v tujih deželah s 53.037 gold., da to skupno svoto 27 milijonov in 782.511 gld., katera je pa manjša za 457.147 ali 1.5 odstotkov memo dohodkov ravno tega časa lanskega leta. Prodaja tobaka za nos se je v splošni prodaji za 2.123 kilogramov in v specialitetni za 22 kilogramov zvišala. Tobaka za kaditi se je skupaj v pušicah, zavitkih in brez zavitkov skupaj 54.107 kilogramov manj, nasproti pa se je tobaka za kaditi v pismih 5 milijonov 780.413 komadov (to je 447.541 kilogramov) več prodalo. Prodaja tobaka v listih, kakor specialiteta, se je za 241 kilogramov znižala.

Naši dopisi.

Iz Celovca 8. okt. — Zopet šteje slovenska Koroška enega odličnega rodoljuba manj! Gosp. Karol Robida, gimnazijski profesor v pokoji, 73 let star, je 4. dne t. m. umrl. Kot učitelj naravoslovja in matematike si je po svojih nemških spisih tudi v učnih krogih pridobil častno ime; nas Slovence pa je v slovenskem jeziku razveselil s knjigo „Naravoslovje“ (fizika) že ob času (l. 1849.), ko so znanstvene slovenske knjige bile bele vrane. „Novicam“ je bil marljiv dopisovalec. Pozneje je spisal še „Zdravo telo narboljše blagó“, „domači zdravnik“ in „domači živinozdravnik“. Društvu sv. Mohorja bil je vseskozi krepka podpora. Bodi mu na veke blag spomin v zgodovini slovenski!

Novomesto 8. oktobra. — Komisija za razstavo goveje živine, ki bode 11. dne t. m. pri nas, je ravnokar razglasila program, po katerem se bode slovesno vršila ta prva okrajna razstava na Kranjskem in za katero se je osnoval poseben slavnosten odbor. To vam bode naše mesto dva dni (10. dne t. m. je delitev konjskih premij) kaj živahno, kakor morebiti dozdaj še nikoli, ako se zgodi to, česar pričakujemo, da pripeljejo živinorejci od vseh krajev Dolenjskih kaj veliko in lepega blaga na razstavo, in da pride tudi mnogo kupca za živino, ki jo bode družba kmetijska po nižani ceni prodajala. Dolenjska stran ima priliko zdaj svetu pokazati, da ni brez lepe živine. Naj bi le vreme ne nagajalo kakor une dni razstavi Celovški!

Iz Postojne 5. sept. — Kako visoko spoštovan in priljubljen je bil naš gosp. Andrej Lavrenčič, sijajno je pričal včerajšnji sprevod ranjcega na pokopališče. Ne le da je bila vsa Postojna na nogah, došlo je tudi iz različnih okrajev Notranjskega in iz Ljubljane toliko prijateljev in častiteljev njegovih, da število ni pretirano, če rečemo, da se je sprevoda vdeležilo blizo 1500. Mil vtisek je na vse nazoče naredilo lepo petje štirih iz Ljubljane došlih gospodov pred hišo in na grobu ranjcega, čegar truplo smo skozi farno cerkev spremili na pokopališče. Bodi vrlemu rodoljubu zemljica lahka!

Škofja Loka 8. oktobra. ∞. — Ni še dolgo, kar smo zgubili spoštovanega, vsestransko pravičnega adjunkta gosp. dr. Karola Gestrina, ki se je preselil v Kostanjevico za c. k. okrajnega sodnika, in zopet nam

naznanja uradni list zgubo c. kr. okrajnega sodnika g. Jan. Jagodica, kateri je imenovan za deželne sodnije svetovalca v Novomestu. Ta gospod je bil le malo mesecev tukaj sodnik, a v tem kratkem času se je po svoji vsestranski pravičnosti, urni rešitvi opravil in taktnem obnašanju v vsem tako občinstvu preljubil, da vse obžaluje njegov odhod, dasiravno njemu kakor g. Gestrinu iz srca privoščimo višo službeno stopinjo. Naj bi pač tudi nasledniki teh čislanih gospodov enakopravno postopali kakor ta dva, katerima bode Loka za zmirom ohranila dober spomin.

Iz Bleda. — Poletna telegrafna postaja se je pri nas 29. septembra zaprla, ter se odpre zopet poleti prihodnjega leta.

Iz Ljubljane. — V zadnjem deželnem zboru sklenjena postava o obdelovanju Ljubljanskega močvirja in pa postava, da se na Reški cesti na Notranjskem napravi mitnica (šranga), ste od presvitlega cesarja potrjeni; tudi je za poravnanje primanjkeve pri zakladu ljudskih šol za leto 1878. dovoljena doklada z 18 odstotki na direktne davke.

— (Iz seje dež. odbora 6. oktobra.) Predlogom dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov primerno pritrtil je deželni odbor, da se podeli služba nadučitelja v Litiji dosedanjemu učitelju Antonu Kunšiču v Trebnem, učiteljska služba v Planini (Stockendorf) Črnomeljskega okraja pa učitelju Karolu Kristofu, ter da se učitelj Janez Uršič v Tujnicah definitivno potrdi v tej službi. — Dalje je deželni odbor pritrtil, da se ljudska šola v Trnovem, okraja Bistriškega, isto tako šola v Žužemberku razširi v trirazredno šolo ter na vsakej teh šol namesti še en učitelj. — Izpraznjeni službi paznikov v deželni posilni delavnici podelil je deželni odbor Ignaciju Knafelcu, dosedanjemu pomočnemu pazniku, in pa Valentinu Vrančiču, pazniku pri c. k. finančni straži na Reki.

— (Iz seje družbe kmetijske 7. dne t. m.) 21 prošinj za državno podporo pri napravi vodnjakov se vsled novega normativa izročil c. kr. deželni vladi v rešitev sl. ministerstvu kmetijstva. — Nasvetom c. k. deželnega šolskega sveta, kako naj se razdeli državna podpora 1500 gold., namenjena za letošnje leto ljudskim šolam z naukom v kmetijstvu, je pritrtil odbor družbe kmetijske z opomnjo, naj bi se vendar iz tega denarja dalo nekolike nagrade učiteljem, ki so se posebno marljivo ukvarjali s tem naukom. — Prošnjo občine Horjulske in Tržiške za dovoljenje sejmov je izročil odbor c. kr. deželni vladi. — Sklenilo se je, naprositi gosp. župnika Freliča v Velikih Laščah, da ogleda od občine Podgore, — gosp. Karola Rudeža pa, da ogleda v Vodenici in Aržiši dodelani vodnjak. — Krajnemu šolskemu svetu v Žalni sta se darovala dva panjova po novi sistemi, družbi sv. Vincenca pa v podporo hrane za ubogo šolsko mladino 5 centov krompirja. — Na znanje se je vzelo poročilo Novomeške podružnice, da letos zavoljo preslabe letine na Dolenjskem se ne more napraviti razstava kmetijskih pridelkov.

— (V vcenitev zemljišč) zarad vravnave gruntne davka se je septembra meseca t. l. na Kranjskem dognala: a) v zadevi kmetijskega obdelovanja skupaj v 50 občinah z 55.516 parcelami; b) v zadevi gozdov skupaj v 63 občinah z 13.605 parcelami. Koncem septembra meseca se je za letos nehalo vcenovati.

— Na mesto dr. Vrečkovo je za nadzornika srednjih šol o realističnih naukah za Štajarsko, Koroško in Kranjsko imenovan dr. Zindler, zadnjič ravnatelj gimnazije Goriške, poprej pa Novomeške.

— (V *gluhonemnico v Lincu*), kjer so iz Holdeimove ustanove za gluhomutce izpraznjena 4 mesta, pridejo: France Zupančič, 13letni sin Alojzija Zupančiča, posestnika v Bistrici Krškega okraja, — Franca Kandiž, 11 let stara hči vdove Mice Kandiž v Loki, — Lorenc Bukovnik, 10 let stari sin Lukeža Bukovnika v Hohenwartu okraja Kranjskega, in pa Jaka Zaletel, 11 let stari sin Jaka Zaletla iz Puštala pri Škofji Loki.

— Kakor slišimo, je c. k. Novomeška sodnija ustavila preiskavo zoper g. Podboja, kaplana v Zatičini, ki je bil tožen, da je neprestano agitiral pri deželnih volitvah, hujskal ljudstvo in Vesteneck vedi, kaj še, pa se je skazalo, da ni prestopil méj, ki jih vsacemu volilcu daje volilna postava.

— Pri mestnih volitvah v Črnomlju pretekli teden so v vseh 3 razredih sijajno zmagali narodnjaki, to je, vrli domačini. Slava!

— „Laib. Zeitg.“ v 228. listu po imenu našteva glasovanje Kranjskih poslancev v zbornici poslancev preteklo sredo o onem nesrečnem paragrafu davkove postave, kjer so poslanci Dežman, vitez Langer in dr. Schaffer stali v vrsti onih 117, ki so vladi pomagali do zmage, nasproti onim 83 poslancem, ki so na brambo davkeplačevalcev glasovali zoper ta §. in med katerimi sta možato stala grof Hohenwart in grof Barbo, pa tudi drugi naši. Ko bi bila „Laib. Zeitg.“ brala „Gaz. Nar.“, brž ko ne bila bi — na ljubo gospodom Dežmanu, Langerju in Schafferju — opustila ta razglas, kajti vedela bi bila, da so iz Kremisa in Steina na spodnjem Avstrijskem poslancu Krzečuniču, ki je z Hohenwartom in Barbotom glasoval zoper oni ominozi §., poslali zahvalnico, — poslancem Dinstelnu, Kaiserju, Rodlerju in županu Schürerju, ki so glasovali z Dežmanom in dr., poslali so pa nezaupnice.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Razprava o davkoski postavi je, kakor na drugem mestu poročamo, začasno prestala 6. dne t. m. Med družim je včeraj na vrsto prišla postava o žganjarskem davku.

— Goveja kuga se je prikazala v predmestju Währing, pa so jo hipoma zatrli. No, še te pošasti bi manjkalo!

Ogersko. — Magjari, katerim je spodletela njih prekucijska nakana, skušajo zdaj, ko so osramoteni pred vsem svetom, opirati si svoje roke in valiti krivdo od sebe na Poljsko, na katoliško aristokracijo i. t. d. Klapka Helfy in Mithat paša pa so čisto nedolžni! — Čedalje pa dohaja več skrivnih nakán na dan, ki kažejo, da na Ogerskem med Magjari veje isti duh kakor leta 1848. in 1849. Možgane Magjarom so zažgali Angleži, katerim je na Dunaji pomagal Mithat-paša. Zapletenih v prekucijske nakane je mnogo odličnih magnatov Erdeljskih, bivših oficirjev, in še celó neka visoka oseba. Kaj vse po glavi šumi Magjarom, to kaže njihov časnik „Kelet Nepe“, ki ne more zakriti srda zoper Nemčijo, da je zaveznica Rusije. Ta časnik piše med družim: „Podoba je, da mir v Evropi, ki milijone in milijone bajonetov potrebuje, da se ohrani, stoji že danes prav na slabih nogah. Nemčija se pripravlja na veliki boj; kedar pa se Nemčija pripravlja na kaj tacega, takrat smemo gotovi biti, da bode tudi res boj. In začel se bode, ko bode ona do dobrega obročena.“ — Drug časnik enacega duhá „Közpelemcny“ pa piše: Tista Nemčija, ki je danes zaveznica Rusije in ki nas brzdá, bode tudi o sklepu miru le do biček Ruski in svoj dobiček zastopala. Naš minister

vnanjih oprav bi bil modrejši ravnal ko bi bil kje drugje Iprijateljstva iskal, ne pa pri Nemčiji.“

Iz Dalmacije 8. okt. (*Železnica*), narejena na državne stroške, se je 4. dan t. m., to je, na imendan presvitlega cesarja slovesno odprla. K svečanosti je iz Dunaja prišel Avstrijski generalni direktor železnic pl. Nördling, iz Zadra vladni načelnik baron Rodič, deželnega zbora predsednik grof Vojnovič, mnogi odlični mestnjani pa so došli iz raznih strani Dalmacije. Gosp. Nördling je izjavil nado, da bode Dalmacija skoro zvezana z drugimi železnicami Avstrijskimi. To pač je silno potrebno, kajti brez te zveze nima ne Dalmacija, ne država nikakoršne koristi od železnice, država pa le še veliko breme. Glavna proga Dalmatinske železnice gre od Spljeta preko Solama, Sučurca, Gomilice, Kambelovca, Staroga, Labina, Perkoviča, Slivna, Vnešiča, Žitnica i Drniša v Siverič; ta pot znaša dolgost 82.307 kilometrov; stranska proga teče od Perkovič-Slivni preko Vrpolja v Šibenik in je dolga 21.524 kilometrov.

Francosko. — V očigled novih volitev hudo vre v Parizu in po deželi. Vse stranke razglašajo svoje programe. Socijalisti hudo napadajo politiko vlade in pa politiko zmernih republikancev. Načela njihovega programa so: „pomiloščenje vseh, ki so v zaporu ali pregnanstvu zaradi političnega mnenja, — za bogočastje naj se ne vinarja ne izdá, — jezuiti se morajo iz dežele pregnati, — v šolah imajo podučevati samo posvetni učitelji, — brž naj se osnuje narodna straža in pa odpravi stalna armada, — vse službe se morajo po volitvah oddati; davkov ne bo več, na njih mesto stopi le en sam davek, ki se utegne poviševati, državno starešinstvo in republike predsednik se odstrani, — ustanovi se le ena državna zbornica, v katero se vsako drugo leto novi zastopniki volijo. —

Iz Rusko-Turškega bojišča — Zadnje dni se ni nikjer nič posebnega prigodilo. Po Balkanu je sneg padel, ob Donavi pa je deževno vreme; le z Azije je bilo slišati o nekaterih manjših bitvah. Bolj važna reč se je zgodila na tihem. Obleganje Plevna je prezvel že po brambi Sevastopolja znani general Totleben, ki ne bo le naskakal, ampak trdnjavo redno oblegal. Tudi Turki so premenili glavnega poveljnika, ker je Mehemet-Alijevo mesto prišel siloviti Sulejman, čegar umetnost je ta, da vedno le naskakuje in naprej sili. Sklicali so tudi že zadnje rezerve v orožje. — Ruski veliki knez se podá menda nazaj na Rusko, da spravi še 180.000 mož na noge. — Iz Srbije je prišla novica, da se je dogovorila z Rusijo, in da je 7 brigad že odrinilo proti meji.

Žitna cena

v Ljubljani 3. oktobra 1877.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 10 fl. 8. — banaška 11 fl. 24. — turšice 6 fl. 40. soršice 6 fl. 40. — rži 6 fl. 50. — ječmena 4 fl. 55. — prosa 5 fl. 36. — ajde 6 fl. 50. — ovsa 3 fl. 25. — Krompir 2 fl. 86 kr. 100 kilogramov.

Kursi na Dunaji 9. oktobra.

Unirani državni dolg 64 fl. 60 kr. Ažijo srebra 104 fl. 60 kr.
Narodno posojilo 67 fl. — kr. Napolendori 9 fl. 44 kr.

Loterijne srečke:

v Trstu	}	6. okt. 1877:	70.	48.	18.	14.	47.
v Lincu			65.	89.	7.	74.	21.

Prihodnje srečkanje v Trstu 20. oktobra.